Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

LAUSUNTO 2.5.2018

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö VNS 1/2018 vp

ASIA: VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2019—2022

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

MTK:lla ei ole erityistä huomautettavaa selontekoon yleisesti. Talouden haasteet, työllisyys, hallituksen rahoitusasematavoitteet, talouden näkymät ja kasvu on kuvattu varsin hyvin selonteon alkuosassa. MTK haluaa kuitenkin muistuttaa, että maatalous ei ole vielä päässyt mukaan talouden kaksi vuotta jatkuneeseen noususuhdanteeseen. Viime viikkojen uutisten valossa näyttää epätodennäköiseltä, että maataloudessa käänne kasvuun tapahtuisi kuluvanakaan vuonna.

Maa- metsätalousministeriön hallinnonalalle esitetään noin 2,5 mrd. e vuotuisia menoja, joka on noin 79 milj. e kuluvaa vuotta alempi. Ilmeisesti summan oletetaan muodostuvan pitkälti Maatalouden kehittämisrahaston (Makera) talousarviosiirrosta ja luonnonhaittakorvauksen kokonaan kansallisesti rahoitettavaan osuuteen. Suunnittelujaksolle osuu myös EU:n tulevan ohjelmakauden maatalouspolitiikan valmistelu ja mahdollisesti myös toimeenpano. EU-komission tiedonannossaan viime vuoden lopulla esittämä malli siirtäisi maatalouspolitiikan valmistelutyötä jäsenmaalle aiempiin ohjelmakausiin verrattuna. Samalla myös tukijärjestelmiin liittyviä tietojärjestelmiä pitää uusia. Tällä hetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella järjestelmä ei näyttäisi yksinkertaistuvan viljelijän näkökulmasta, jolloin hallinnolta tarvitaan nykyiseen verrattuna lisäresursseja uuden ohjelmakauden valmisteluun ja toimeenpanoon.

Kuluvan EU:n ohjelmakauden lopulle maatalouteen ja samalla MMM:n hallinnonalalle kohdistuu erittäin voimakkaita rahoituspaineita. Vaikeuksia on erityisesti maaseutuohjelman keskeisten toimenpiteiden, luonnonhaittakorvauksen ja ympäristökorvauksen rahoituksessa. Maaseutuohjelman osalta seuraavan EU -ohjelmakauden alun määrärahatason arvioidaan noudattavan kuluvan ohjelmakauden kahden ensimmäisen vuoden tasoa. MTK pitää tätä kirjausta huojentavana ja erittäin tärkeänä, mutta se ei poista kuluvan ohjelmakauden lopun, erityisesti vuoden 2020 ongelmia. Korjaavia toimia tarvitaan erityisesti vuoden 2020 osalta. MTK pitää hyvänä tietona vuodelle 2019 kohdennettua lisärahoitusta.

Tällä hallituskaudella Makeraa pääomitetaan noin 80 milj. eurolla, kun huomioidaan 10 milj. euron siirto syksyn 2017 satovahinkojen korvaamiseen. Vaikka maatalous on kamppaillut erittäin vaikean kannattavuustilanteen kanssa viime vuodet, on investointitoiminta ollut yllätävän vilkasta. Tästä johtuen kuluvalle ohjelmakaudelle maaseutuohjelmaan varatut investointivarat ovat kulumassa suunniteltua nopeammin. Tämä taas tarkoittaa Makeran pääomien loppumista suunnittelukaudella ilman uusia talousarviosiirtoja. Maatalouden tulevaisuutta arvioitaessa ovat investoinnit nykyisen rakennekehityksen jatkuessa erittäin ratkaisevassa roolissa. Lisäksi ottaen lisäksi huomioon Makeran roolin investointien turvaamisessa EU:n ohjelmakausien vaihteessa, on rahaston toiminnan turvaaminen ensisijaisen tärkeää. Tällä perusteella MTK pitää maatalouden osalta erittäin tärkeänä lisäyksenä selonteon suunnittelukaudelle 2019 – 2022 Makeran toiminnan ja rahoituksen turvaamista.

Helsingissä 2.5.2018

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Lappalainen
tutkimuspäällikkö